

De functies

1. Cultuurfunctie

Het doelgericht creëren, deelnemen, bewaren en delen van cultuur;

Cultuur verwijst naar een sociaal gedeeld repertoire van tekens, betekenis en zin die zowel mensen als samenlevingen oriënteert en een bestaansgrond geeft.

Cultuur draait om betekenisgeving, en zegt daarmee iets over wat we waardevol vinden in het leven, en hoe we tegen de wereld aankijken. Betekenisgeving veronderstelt bovendien een praktijk. Cultuur is niet een verzameling objecten, maar krijgt vorm in het handelen van mensen. Cultuur wordt levend gehouden door mensen – door herhaling, aanpassing, actualisering, duiding en kritiek – en is daarom steeds in ontwikkeling. De cultuurfunctie beoogt sociaal-culturele interventies die er op gericht zijn om cultuur als sociaal gedeeld repertoire van tekens, betekenis en zin te creëren, te bewaren, te delen en er aan deel te nemen.

De visitatiecommissie houdt rekening met volgende criteria:

- De organisatie geeft aan welke praktijken worden opgezet die erop gericht zijn cultuur te creëren, te bewaren, door te geven en eraan deel te nemen;
- De organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol processen en resultaten in beeld die ertoe leiden cultuur te creëren, te bewaren, te delen en eraan deel te nemen.

De beoordelingscommissie houdt rekening met volgende criteria:

- De visie op cultuur in relatie tot de missie van de organisatie;
- Een verantwoorde toekomstige werkwijze van de organisatie om praktijken op te zetten die erop gericht zijn cultuur te creëren, te bewaren, te delen en er aan deel te nemen.

2. Leerfunctie

Het doelgericht opzetten van leeromgevingen die het leren door individuen, groepen of gemeenschappen mogelijk maken en bevorderen;

Een leeromgeving is opgevat als het totaal aan middelen, strategieën, personen en faciliteiten dat de lerende in staat stelt om te leren. De lerende leert door middel van interactie met die leeromgeving.

De visitatiecommissie houdt rekening met volgende criteria:

- De organisatie geeft aan welke praktijken werden gerealiseerd om leren vorm te geven;
- De organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol leerprocessen en leerresultaten in beeld

De beoordelingscommissie houdt rekening met volgende criteria:

- De visie op leren in relatie tot de missie van de organisatie;
- Een verantwoorde toekomstige werkwijze om leeromgevingen op te zetten.

3. Gemeenschapsvormende functie

Het doelgericht ondersteunen en faciliteren van processen en praktijken die leiden tot vormen en ondersteunen van groepen en gemeenschappen of versterken van de interactie tussen groepen en gemeenschappen;

Een groep is het geheel van deelnemers aan en deelhebbers in een sociaal-culturele praktijk. Een gemeenschap is een netwerk van personen die in zelforganisatie en samenwerking samen iets delen. Zij

Funcities en rollen in het toekomstige decreet SCVW

---

kunnen persoonskenmerken (demografisch, sociaal-economisch, ...) delen, of betekenissen (cultuur, overtuiging,...), of goederen (ruimte, middelen,...).

Wanneer we groepen of gemeenschappen vormen spreken we ook over bonding. Dan versterken we de band tussen mensen die zich in elkaar herkennen: bijvoorbeeld mensen met gelijke leeftijd, ras, religie enzovoort. Wanneer we de interactie tussen groepen en/of gemeenschappen versterken spreken we over bridging. Dan verbinden we mensen die van elkaar verschillen.

De visitatiecommissie houdt rekening met volgende criteria:

- De organisatie geeft aan welke initiatieven ondernomen zijn om de vorming van groepen en gemeenschappen te ondersteunen en te faciliteren of welke initiatieven ondernomen zijn om interacties tussen groepen en gemeenschappen te stimuleren;
- De organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol gemeenschapsvormende processen en praktijken en de resultaten die daaruit voortvloeien, in beeld

De beoordelingscommissie houdt rekening met volgende criteria:

- De visie op groepen en gemeenschappen en interacties daartussen in relatie tot de missie van de organisatie;
- Een verantwoorde toekomstige werkwijze om processen te ondersteunen en te faciliteren die leiden tot het vormen van groepen en gemeenschappen of tot interacties tussen groepen en gemeenschappen;

4. Maatschappelijke bewegingsfunctie

In relatie tot samenlevingsvraagstukken doelgericht ruimte creëren voor engagement en politisering met het oog op veranderingen in denken en handelen en in de inrichting van de maatschappij;

Samenlevingsvraagstukken zijn maatschappelijke kwesties die voorwerp worden van publiek debat en politieke discussie en besluitvorming. Politisering gaat over het politiek bewust worden of betrokken raken bij kwesties die als politiek (en dus niet langer als een louter persoonlijke kwestie) beschouwd worden.

De visitatiecommissie houdt rekening met volgende criteria:

- De organisatie geeft aan welke praktijken zijn opgezet waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken;
- De organisatie brengt kwaliteitsvol en zinvol veranderingsprocessen en gerealiseerde veranderingen in relatie tot maatschappelijk denken en handelen en tot de inrichting van de maatschappij in beeld.

De beoordelingscommissie houdt rekening met volgende criteria:

- De visie op engagement en politisering en op relevante samenlevingsvraagstukken in relatie tot de missie van de organisatie;
- Een verantwoorde toekomstige werkwijze om praktijken op te zetten waarin ruimte voor engagement en politisering wordt gecreëerd in relatie tot samenlevingsvraagstukken.

De rollen

De functiebenadering uitgewerkt in dit decreet krijgt pas zijn volle betekenis in het licht van de drie sociaal-culturele rollen die sociaal-culturele volwassenenorganisaties opnemen in de processen in het maatschappelijk middenveld waarbinnen een democratische samenleving telkens opnieuw gestalte krijgt, met name een 'verbindende rol', een 'kritische rol' en een 'laboratoriumrol'. Deze rollen verwijzen naar de manier waarop het sociaal-cultureel volwassenenwerk zich kan verhouden tot de samenleving en wat het kan bijdragen aan de vormgeving van de samenleving. De drie maatschappelijke rollen geven dus aan wat de opstelling én de bijdrage van sociaal-culturele volwassenenorganisaties kan zijn in de processen die de samenleving vormgeven en aan de relaties met andere maatschappelijke actoren.

1. Verbindende rol

De 'verbindende rol' verwijst naar processen waarbij actoren (mensen, groepen, gemeenschappen) op elkaar betrokken geraken met wederzijdse erkenning, vertrouwen en wederkerigheid tot gevolg. In relatiernetwerken, groepen en gemeenschappen kunnen individuen zich actief verhouden op anderen en de omgeving en er verantwoordelijkheid en eigenaarschap in opnemen. Individuen ontwikkelen zo hun relationeel burgerschap. Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de verbindende rol.

2. Kritische rol

De 'kritische rol' verwijst naar processen van reflexieve waardering en stellingname ten aanzien van de heersende cultuur en samenleving.

Mensen worden zich bewust van kwesties, betrekken er zich op en maken ze mee tot publieke kwestie. Individuen ontwikkelen zo hun kritisch burgerschap. Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de kritische rol. Uiteraard moet dit gebeuren met respect voor het kader en de doelstelling van het decreet en in het bijzonder voor de principes en de regels van de democratie en het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens.

3. Laboratoriumrol

De 'laboratoriumrol' verwijst naar processen van maatschappelijke verandering als antwoord op samenlevingskwesties.

In maatschappelijk innoverende praktijken, zoeken en proberen mensen, groepen, organisaties en gemeenschappen al lerend antwoorden te vinden op maatschappelijke uitdagingen. Organisaties kunnen daartoe exploreren met nieuwe strategieën, methodes, thema's functiemixen, ... en mogen daar ook in mislukken. Individuen ontwikkelen zo hun ondernemend burgerschap. Daarin ligt de maatschappelijke betekenis van de laboratoriumrol